

Dosarul nr. 2rc-57/23
2- 21156860-01-2rc-05062023

Prima instanță: Judecătoria Criuleni, sediul Central (jud. A. Arapu-Buțco)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, R. Pulbere, V. Mihaila)
Instanța de revizuire: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, R. Pulbere, A. Malfi)

DECIZIE

04 octombrie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Viorica Puica

Oxana Parfeni

Aliona Donos

examinând recursul declarat de Gospodăria Țărănească „Chetrean Cristina Gheorghii”, reprezentată de avocatul Valeriu Pelin,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Cooperativa de Întreprinzător „Agrostoc” împotriva Gospodăriei Țărănești „Chetrean Cristina Gheorghii” cu privire la încasarea datoriei, a penalității și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 09 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Gospodăria Țărănească „Chetrean Cristina Gheorghii”, împotriva deciziei din 27 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 15 aprilie 2022 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central,

c o n s t a ț ă:

La 23 octombrie 2021, Cooperativa de Întreprinzător „Agrostoc” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Gospodăriei Țărănești „Chetrean Cristina” cu privire la încasarea datoriei în mărime de 73 816,00 de lei, a penalității în mărime de 65 991,50 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată în mărime de 4 194,22 de lei, suportate în legătură cu achitarea taxei de stat la depunerea acțiunii.

Prin hotărârea din 15 aprilie 2022 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Cooperativa de Întreprinzător „Agrostoc”. S-a încasat de la Gospodăria Țărănească „Chetrean Cristina” în beneficiul Cooperativei de Întreprinzător „Agrostoc” datoria conform contractului de vânzare-cumpărare nr.03/B/280/AC din 16 iunie 2020, în mărime de 73 816,00 de lei, penalitatea redusă în mărime de 30 000,00 de lei, cheltuielile de judecată sub formă de taxă de stat în mărimea pretențiilor admise de 3 114,48 de lei, iar în total suma de 106 930,48 de lei. În rest, pretențiile în partea încasării penalității ce excede suma adjudecată s-au respins ca neîntemeiate.

Prin decizia din 27 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis cererea de apel declarată de Cooperativa de Întreprinzător „Agrostoc”, s-a casat hotărârea din 15 aprilie 2022 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central, în partea pretențiilor cu privire la încasarea redusă a penalității și compensarea cheltuielilor de judecată, suportate în legătură cu achitarea taxei de stat la depunerea acțiunii, și în această parte s-a emis o nouă hotărâre, prin care s-a încasat de la Gospodăria Țărănească „Chetreaan Cristina” în beneficiul Cooperativei de Întreprinzător „Agrostoc” penalitățile în mărime de 65 991,50 de lei, cheltuielile de judecată sub forma taxei de stat achitată la depunerea acțiunii în prima instanță, în mărime de 4 194,22 de lei și suma de 834,10 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată, sub forma taxei de stat achitată la depunerea cererii de apel. În rest, hotărârea din 15 aprilie 2022 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central, s-a menținut.

La 27 decembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Gospodăria Țărănească „Chetreaan Cristina Gheorghii”, reprezentată de avocatul Valeriu Pelin, a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 27 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 15 aprilie 2022 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central, în temeiul art. 449 lit. b), c) din Codul de procedură civilă.

Prin încheierea din 09 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Gospodăria Țărănească „Chetreaan Cristina”, reprezentată de avocatul Valeriu Pelin, împotriva deciziei din 27 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 15 aprilie 2022 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central.

Nefiind de acord cu încheierea din 09 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, la 05 mai 2023, Gospodăria Țărănească „Chetreaan Cristina Gheorghii”, reprezentată de avocatul Valeriu Pelin, a depus cerere de recurs, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate, admiterea cererii de revizuire, casarea deciziei din 27 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 15 aprilie 2022 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central.

În motivarea recursului, a invocat că hotărîrea instanței de fond și decizia instanței de apel au fost emise în privința Gospodăriei Țărănești „Chetreaan Cristina”, dar denumirea corectă este Gospodăria Țărănească „Chetreaan Cristina Gheorghii”, astfel hotărârile au fost emise față de o altă întreprindere. Întreprinderea reală nu a fost citată la ședințele de judecată. Gospodăria Țărănească „Chetreaan Cristina Gheorghii” nu a avut posibilitate să prezinte probe, să dea declarații și să efectueze și alte acțiuni în apărarea sa, prin ce a fost încălcat art. 6 § 1 CEDO și anume dreptul la apărare, accesul la justiție.

A menționat că, aceste fapte sunt esențiale, deoarece ca obiect al litigiului este penalitatea aplicată față de Gospodăria Țărănească „Chetreaan Cristina Gheorghii”, pentru neachitarea la timp a sumei costului mărfii, care de fapt, deși cu întârziere, a fost achitată. Toate documentele prezentate adăugător demonstrează imposibilitatea financiară a Gospodăriei Țărănești „Chetreaan Cristina Gheorghii” de achitare la timp a datoriei.

A mai indicat că, o persoană fizică sau juridică care nu a fost corect numită se consideră o altă persoană, din acest motiv persoana care nu a fost corect numită se consideră că nu a fost atrasă ca parte pe dosar.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată, la 09 martie 2023, iar copia actului judecătoresc a fost expediată în adresa participanților la proces, inclusiv avocatului Valeriu Pelin, reprezentantul Gospodăriei Țărănești „Chetreaan Cristina Gheorghii”, prin intermediul poștei electronice, la 26 aprilie 2023, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică (f.d. 193).

Astfel, recursul declarat de Gospodăria Țărănească „Chetreaan Cristina Gheorghii”, reprezentată de avocatul Valeriu Pelin, la 05 mai 2023, este depus în termen.

La 05 iunie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs, pentru cunoștință, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică, anexat la materialele dosarului (f.d. 205).

Până la examinarea recursului, intimata Cooperativa de Întreprinzător „Agrostoc” nu și-a valorificat drepturile sale procedurale și nu a depus referință.

Examinând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele dosarului și prevederile legale aplicabile speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Gospodăria Țărănească „Chetreaan Cristina Gheorghii”, reprezentată de avocatul Valeriu Pelin, urmează a fi respins, din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 447 din Codul de procedură civilă, sunt în drept să depună cerere de revizuire: a) părțile și alți participanți la proces; b) persoanele care nu au participat la proces, dar care sunt lezate în drepturi prin hotărârea, încheierea sau decizia judecătorească; c) Agentul guvernamental, precum și subiecții menționați la lit. a) și b) din prezentul articol, în cazurile prevăzute la art.449 lit. g) și h).

În temeiul art. 449 lit. b), c) din Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care:

b) au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei;

c) instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces.

În corespundere cu art. 450 lit. b), c) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale cauzei care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior, dar nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii

irevocabile a hotărârii, încheierii sau deciziei – în cazul prevăzut la art. 449 lit. b); în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele respective – în cazul prevăzut la art. 449 lit. c).

Din dispozițiile art. 451 alin. (1) din Codul de procedură civilă rezultă că, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Astfel, în motivarea cererii de revizuire, Gospodăria Țărănească „Chetrean Cristina Gheorghii”, reprezentată de avocatul Valeriu Pelin, a indicat drept temei pentru revizuirea deciziei din 27 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 15 aprilie 2022 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central, prevederile art. 449 lit. b), c) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, în cazul invocării temeiului de revizuire prevăzut la art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată urmează să constate dacă au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuyentei, dacă aceasta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

În sensul normei enunțate este important de înțeles că circumstanțele sau faptele trebuiau să existe obiectiv până la data pronunțării deciziei, să aibă importanță esențială pentru justa soluționare a cauzei, adică să aibă putere decisivă asupra concluziei instanței de judecată, să fie descoperite după ce decizia judecătorească devine irevocabilă.

Pentru acest motiv de revizuire important este ca revizuenta să probeze că nu a știut anterior pronunțării deciziei a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau fapte și că nu a avut posibilitatea de a le cunoaște, în caz contrar ele nu pot servi ca temei de revizuire.

Completul de judecată menționează că, înscrisurile prezentate de Gospodăria Țărănească „Chetrean Cristina Gheorghii”, reprezentată de avocatul Valeriu Pelin, în susținerea cererii de revizuire nu pot constitui circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei, în sensul temeiului de drept invocat, or, acestea nu se încadrează în temeiul prevăzut la art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă.

Mai mult ca atât, argumentele invocate în cererea de revizuire reflectă caracterul unor critici, prin care se urmărește retractarea unui act de dispoziție judecătorească, revizuenta exprimându-și dezacordul față de soluția conținută în decizia din 27 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 15 aprilie 2022 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, în cazul invocării temeiului de revizuire prevăzut la art. 449 lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată urmează să constate dacă persoana care nu a fost implicată în proces este subiect al raportului material litigios și prin neatragerea în proces i s-au încălcat drepturile.

În context, Completul de judecată învederează că revizuenta s-a limitat la invocarea temeiului prevăzut la art. 449 lit. c) din Codul de procedură civilă, fără a

indica persoanele care nu au fost implicate în proces și necesitatea atragerii acestora în proces.

La aspectul dat, alegația recurente precum că Gospodăria Țărănească „Chetrean Cristina Gheorghii” nu a participat la examinarea cauzei, nefiind citată la ședințele de judecată, nu satisface condițiile stabilite de art. 449 lit. c) din Codul de procedură civilă.

Mai mult ca atât, din materialele dosarului rezultă că, prezenta cauză a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, iar în conformitate cu prevederile art. 276³ alin. (1) din Codul de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă.

Recurenta a fost înștiințată despre derularea procesului judiciar de către instanța de fond, la adresa indicată în cererea de chemare în judecată și anume raionul *****. La această adresă, la 30 octombrie 2021, i-a fost expediată copia cererii de chemare în judecată și copia încheierii din 29 octombrie 2021 a Judecătorei Criuleni, sediul Central, prin care a fost acceptată în procedura cu valoare redusă cererea de chemare în judecată, care au fost recepționate, la 15 noiembrie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție, anexat la dosar (f.d. 33, 34). Ulterior, la 27 iulie 2022, Curtea de Apel Chișinău, prin intermediul oficiului poștal, a expediat înștiințare către Gospodăria Țărănească „Chetrean Cristina Gheorghii”, la aceeași adresă, raionul ***** , despre examinarea cauzei în ordine de apel, pentru data de 27 septembrie 2022, la ora 15:00 (f.d. 88).

Cu referire la argumentul invocat în cererea de revizuire precum că decizia instanței de apel și hotărârea instanței de fond au fost emise față de o altă întreprindere și anume în privința Gospodăriei Țărănești „Chetrean Cristina”, denumirea corectă fiind Gospodăria Țărănească „Chetrean Cristina Gheorghii”, Completul de judecată notează că acesta nu poate fi interpretat ca neantrenarea părții în proces, însă servește temei pentru emiterea încheierii privind corectarea erorii în actul judecătoresc, în situația în care în hotărârea primei instanțe au fost indicate corect codul fiscal și adresa juridică a întreprinderii.

Dat fiind cele relatate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază justă concluzia Curții de Apel Chișinău expusă în încheierea din 09 martie 2023 că motivele invocate de Gospodăria Țărănească „Chetrean Cristina Gheorghii”, reprezentată de avocatul Valeriu Pelin, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 449 lit. b), c) din Codul de procedură civilă, care ar genera dreptul revizientei de a iniția procedura de revizuire.

Completul de judecată reiterează că procedura de revizuire prevăzută la art. 449 – 453 din Codul de procedură civilă servește scopului înlăturării lacunelor și omisiunilor justiției care urmează a fi aplicate într-o manieră compatibilă cu prevederile art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, fiind respectat principiul securității raporturilor juridice.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, o soluție definitivă al oricărui litigiu nu urmează a fi rediscutată. Excepție de la acest principiu poate fi doar cazul când reexaminarea este necesară în virtutea

circumstanțelor fundamentale și obligatorii (cauza Brumărescu c. României, hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 28 octombrie 1999).

În acest context, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cauza Roșca c. Moldovei, hotărârea din 22 martie 2005, definitivă din 22 iunie 2006, a statuat că dreptul la un proces echitabil în fața unei instanțe de judecată independentă și imparțială, garantat de art. 6 § 1 din Convenție, urmează a fi interpretat prin prisma Preambulului Convenției, care enunța preeminență principiului supremației dreptului ca element al patrimoniului comun al statelor contractante. Unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței este principiul securității raporturilor juridice, care înseamnă că o soluție definitivă al oricărui litigiu nu trebuie rediscutată. Totodată, principiul securității raporturilor juridice presupune respectul față de regula lucrului judecat. Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului res judicata, adică caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești, care cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare a cauzei.

Din considerentele redată și având în vedere faptul că încheierea contestată este legală și întemeiată, iar argumentele invocate de recurentă sunt neîntemeiate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Gospodăria Țărănească „Chetrea Cristina Gheorghii”, reprezentată de avocatul Valeriu Pelin și de a menține încheierea din 09 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Gospodăria Țărănească „Chetrea Cristina Gheorghii”, reprezentată de avocatul Valeriu Pelin.

Se menține încheierea din 09 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Cooperativa de Întreprinzător „Agrostoc” împotriva Gospodăriei Țărănești „Chetrea Cristina Gheorghii” cu privire la încasarea datoriei, a penalității și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos